

EMKVR
2021-2027

Euroopan unionin
osarahoittama

Kalankasvatuksen vesistövaikutusten seuranta ja arviointi

Olli Malve, Janne Ropponen ja Niina Kotamäki (Suomen ympäristökeskus)

Markus Kankainen, Jari Niukko, Lauri Niskanen ja Ella Hellström (Luonnonvarakeskus)

Matias Scheinin ja Jenny Wickström (Turun AMK)

Syke ja Luke kehittävät menetelmiä kalankasvatuksen vesistövaikutusten seurantaan ja arviointiin

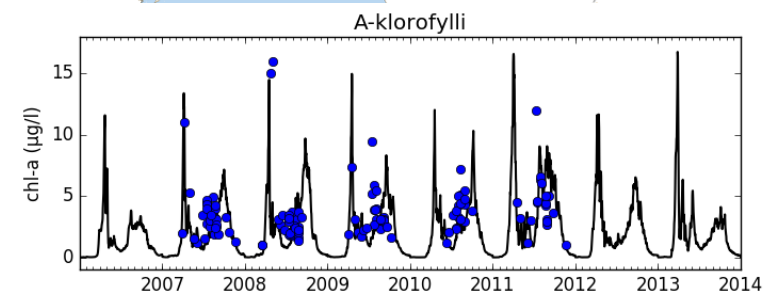
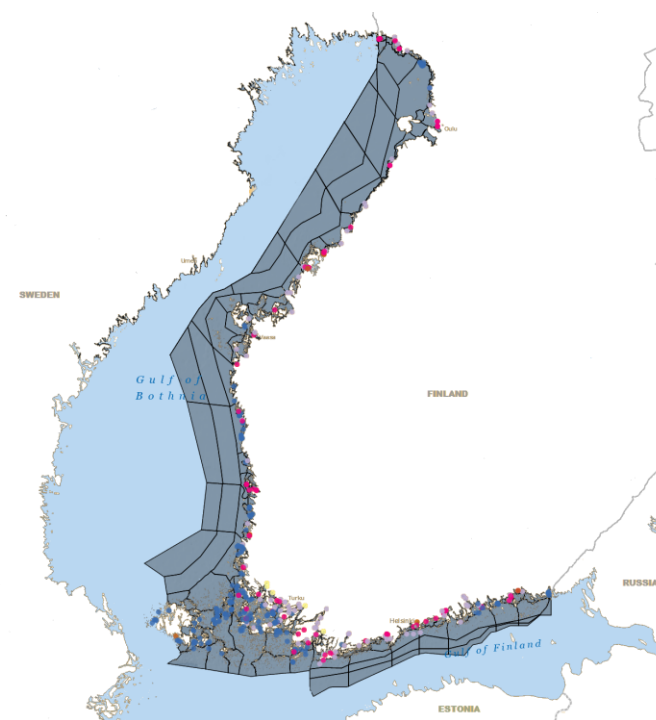
- Vesiviljelyn kehittämissuunnitelmassa ja edellisessä Innovaatio-ohjelmassa tuotettuja menetelmiä ja tietoa hyödynnetään käytännön hankkeissa kuten
  - Ympäristön kannalta kestävien tuotantopaikkojen kartoittamiseen ja YVA-selvityksiin metsähallituksen hallinnoimilla merialueilla ([Kalavaltio-hanke](#))
  - [Kansallisen vesiviljelyn sijainninhjaussuunnitelman](#) laadintaan
  - Yritysten ympäristölupahakemuksissa
  - Velvoitetarkkailun kehittämisessä
  - Tuotannon lisäämismahdollisuuksien arvioinnissa olemassa olevilla kasvatuspaikoilla (Upscaling)

Euroopan unionin
osarahoittama

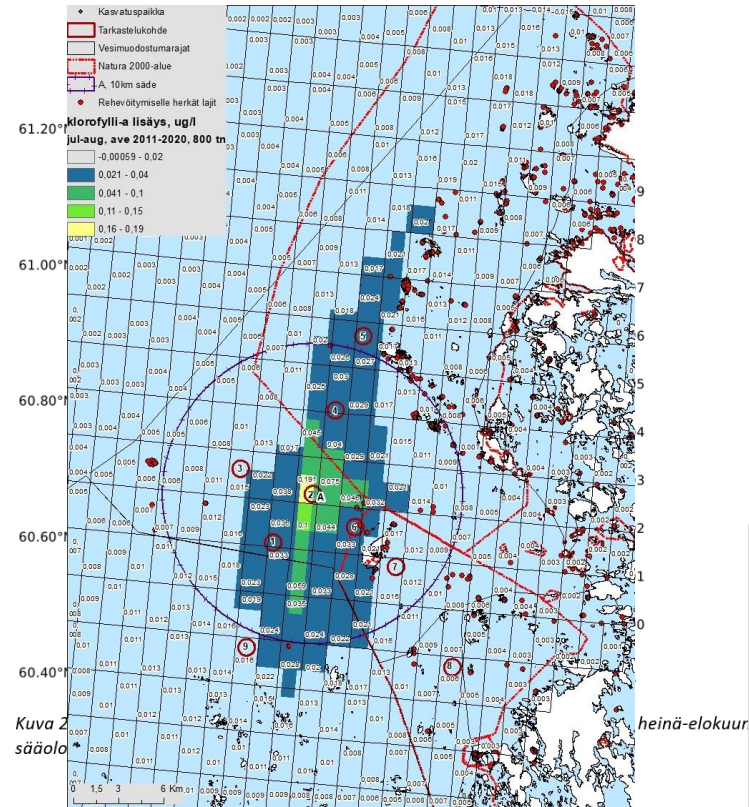
FICOS – Rannikon kokonaiskuormitusmalli

- Korkean resoluution mallinnusjärjestelmä rannikon vedenlaatuvaikutusten arviointiin
- Yhdistää useita malleja ja tietolähteitä mm.
  - 3D-merimalli (NEMO, COHERENS)
  - VEMALA valuma-aluekuormitus
  - Pistekuormittajat
  - Sisäinen kuormitus
  - Ilmakehä

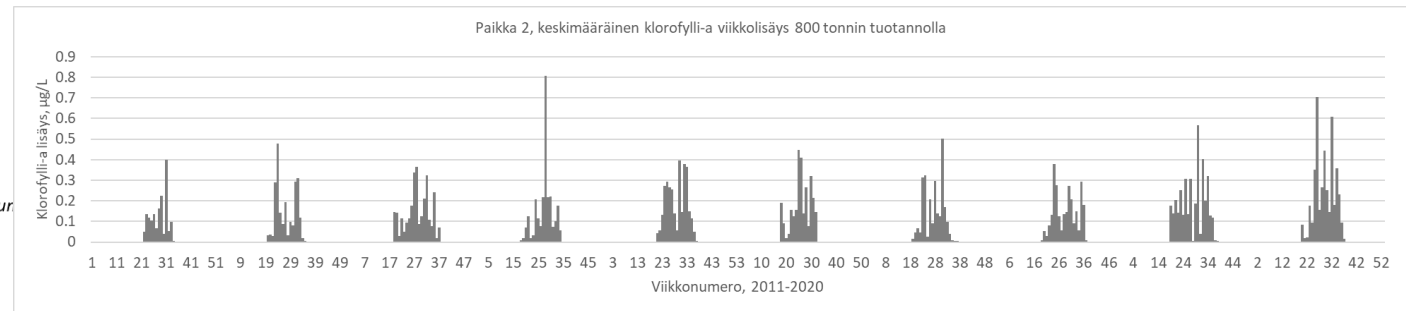

Euroopan unionin
osarahoittama

Tuotannon vaikutus herkkiin luontokohteisiin Isokarin suunnittelukohteessa

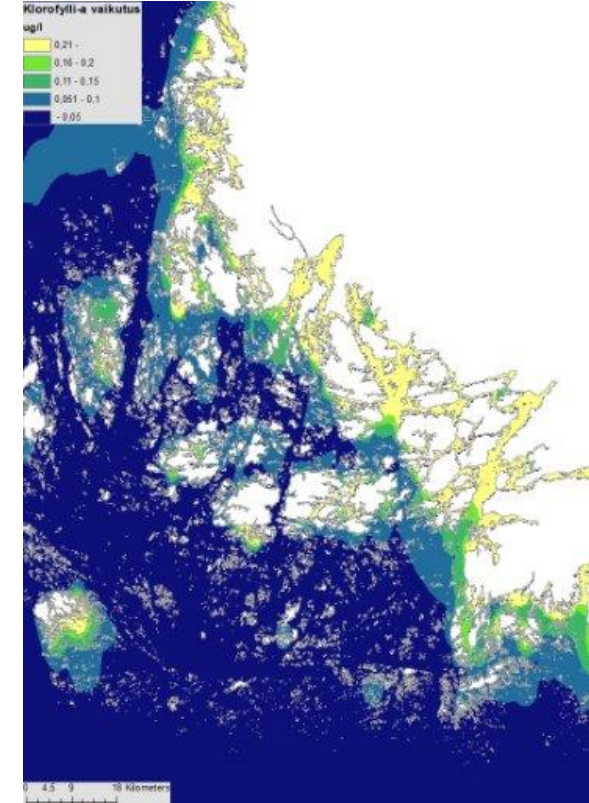
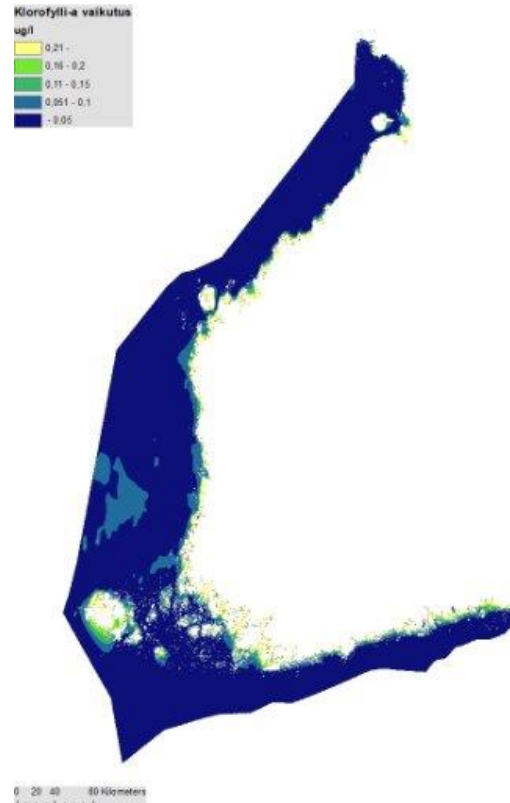
- A-klorofyllin lisäys mallinnettu 800t kasvatukselle.
- Karttakuvilla prosentuaalinen ja absoluuttinen vaikutus keskimäärin
- Aikasarjoilla hetkellinen vaikutus alueen läheisyydessä tunnistettuihin herkkiin luontokohteisiin
- Hyödynnetään seurannan suunnitteluun

Euroopan unionin
osarahoittama

Sijainninohjaussuunnitelman vaikutus Suomen rannikkoalueella

- Vaikutus a-klorofylliin on mallinnettu vakiokuormituksella (500 tn)
  - Yritykset ja viranomaiset voivat käyttää tuotantomäärän mitoituksessa
- Tuotanto ohjataan sijainninohjaussuunnitelmassa paikkoihin, joissa vaikutus a-klorofylli-pitoisuuteen on mahdollisimman vähäinen
- Arvioidaan paikalliset vaikutukset SOVAssa

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudet seurantamenetelmät ja niiden yhdistäminen

- Laajojen merialueiden pintaveden laadun (laajan parametrivalikoiman) läpivirtausmittaus liikkuvasta veneestä (CoastRider)
- Korkean resoluution vedenlaatukartoitukset pilvettömien päivien satelliittikuvilta
- Vedenlaadun syvyysuuntainen EXO-luotaus
- Vesinäytteiden laboratorioanalyysit muiden menetelmien kalibrointiin ja täydentämiseen (esim. ravinteet)
- Virtausten mittaus ja merkkiainekokeet kuormituksen kulkeutumisen mallintamiseen ja vaikutusten arviointiin
- Aallokon mittaus tuotannon ja sijainnin suunnitteluun

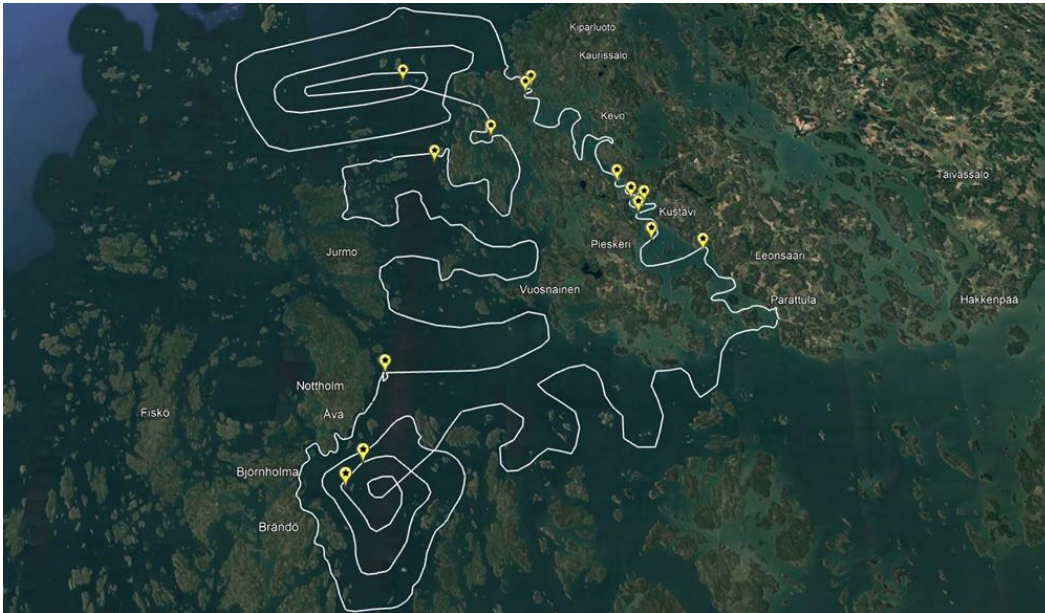

Euroopan unionin
osarahoittama

CoastRider – läpivirtausmittaus Kustavi-Brändöalueella v. 2022

- Mittausreitti
- Brig N610 -veneeseen asennettu läpivirtausjärjestelmä ja kartoituksissa käytettävät anturit

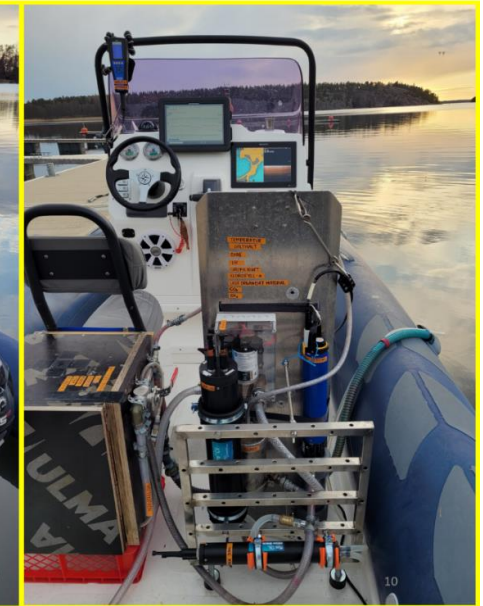
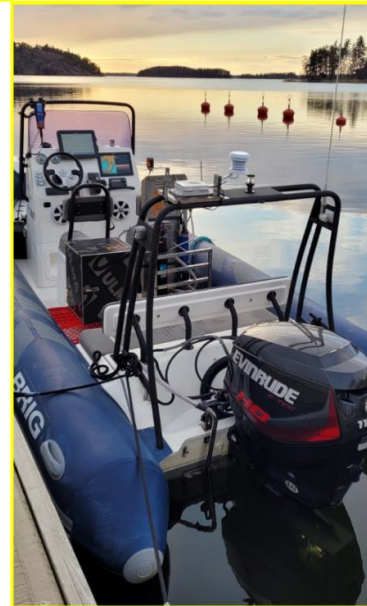
Variables

Water sensors (-0.5 m):

- Chlorophyll *a*
- Phycocyanin
- Turbidity
- fDOM
- Oxygen
- pH
- Conductivity
- Temperature
- Methane
- Carbon dioxide

Surface sensors (+1.0 m):

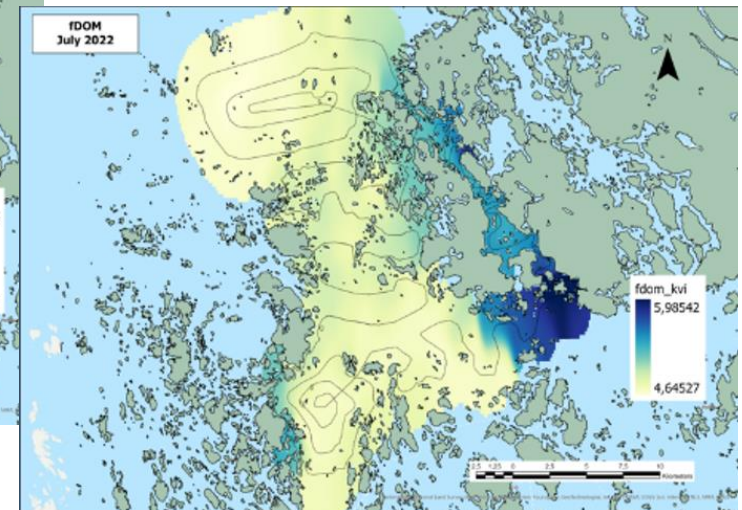
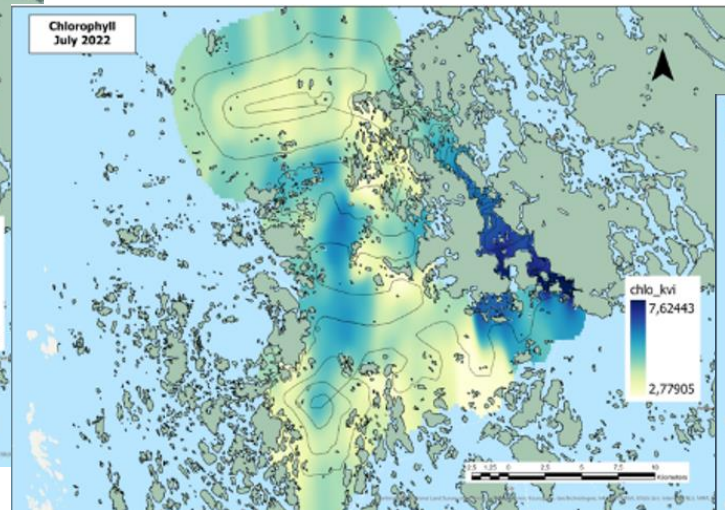
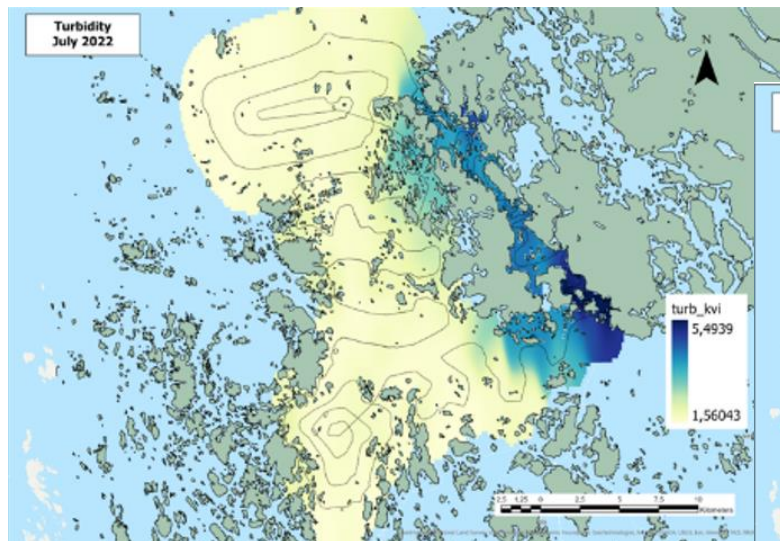
- Air pressure
- Air humidity
- Air temperature
- PAR

Euroopan unionin
osarahoittama

Mittaustuloksia Kustavi-Brändö alueella 2022

- Veden sameus, a-klorofylli ja liukoinen orgaaninen aine

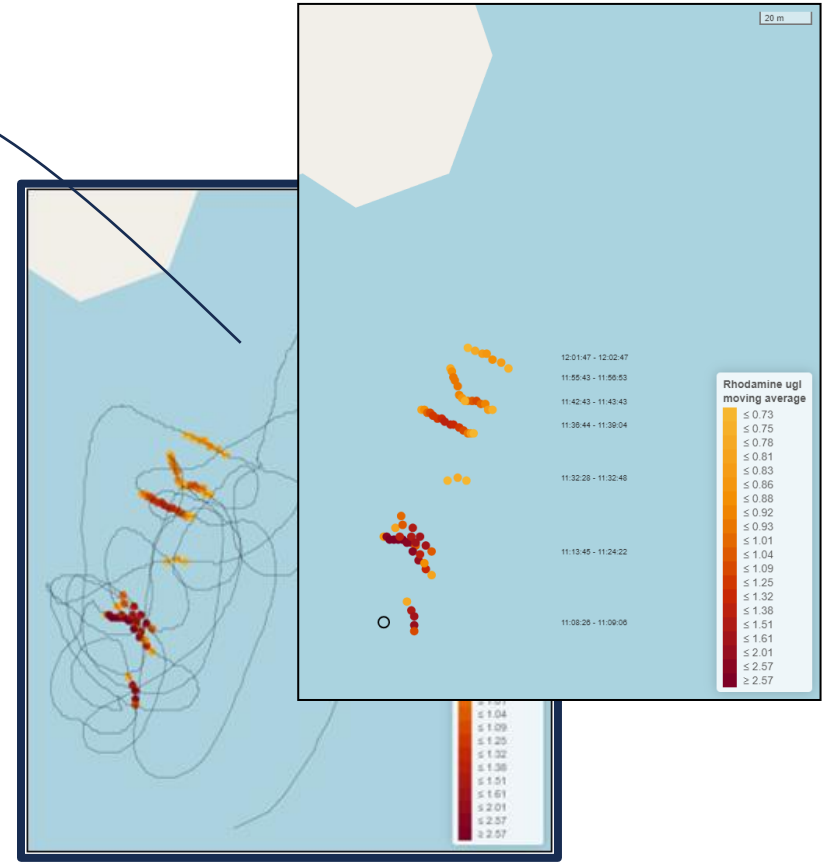
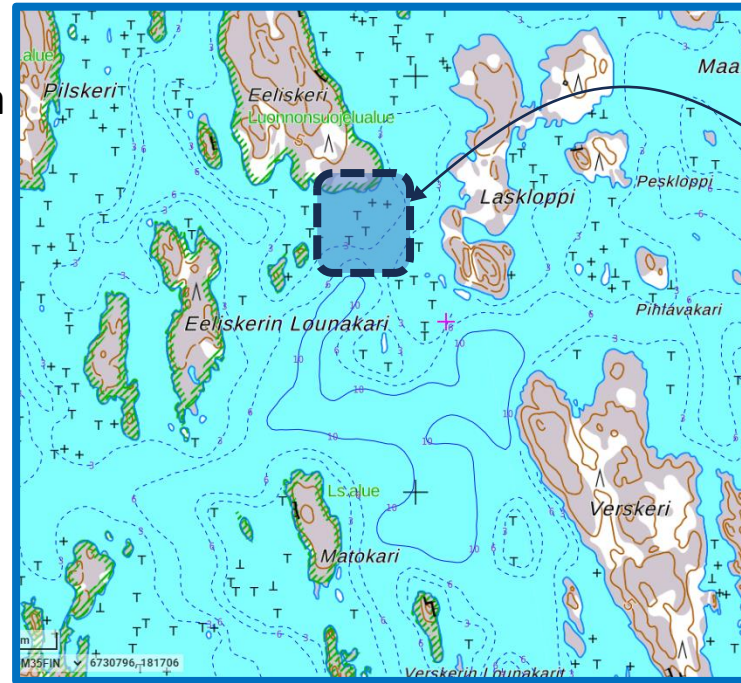

Euroopan unionin
osarahoittama

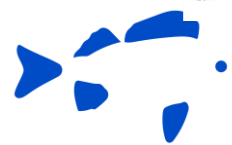
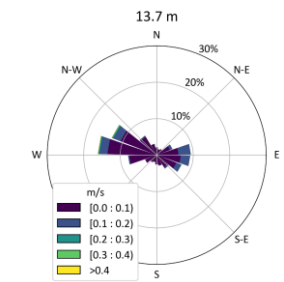
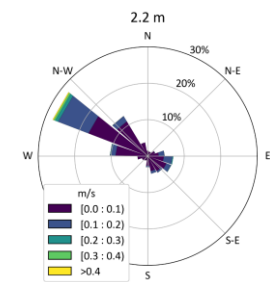
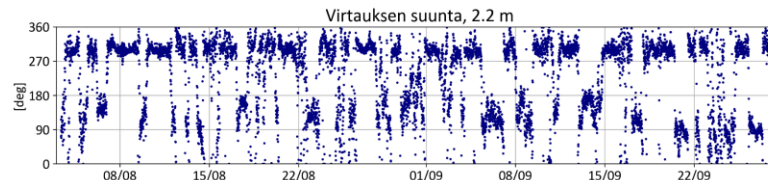
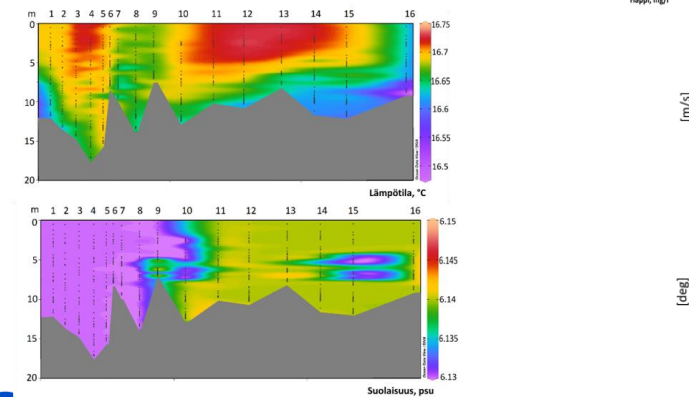
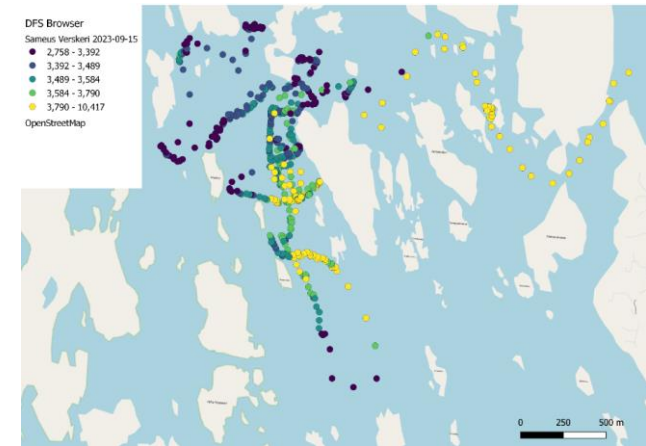
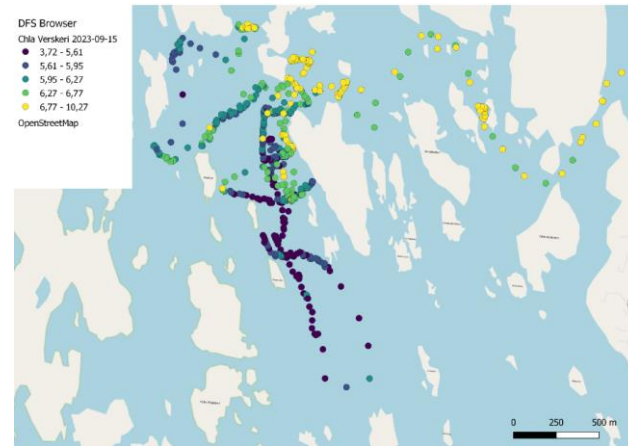
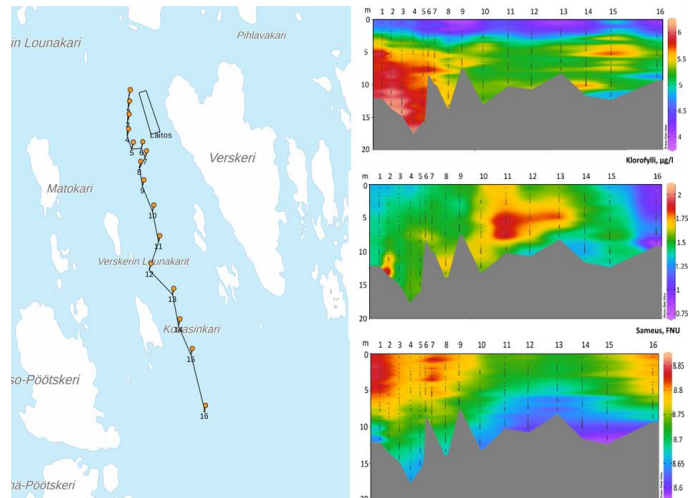

Merkkiainekoe Kustavin lännenpuolen vesimuodostumassa v. 2023

- Seurataan virtauksia ja Rodamiini-merkkiaineen kulkeutumista, sekoittumista ja laimenemista virtauksen mukana
- Mittauksia hyödynnetään kuormituksen kulkeutumisreittien ja akkumulaatioalueiden kartoittamiseen ja mallintamiseen väli- ja sisäsaaristossa

Kattava vesistöseuranta Kustavin lännenpuolen vesimuodostumassa v. 2023

Euroopan unionin osarahoittama

Haminan, Isokarin ja Kristiinankaupungin suunnittelukohteiden seuranta v. 2024

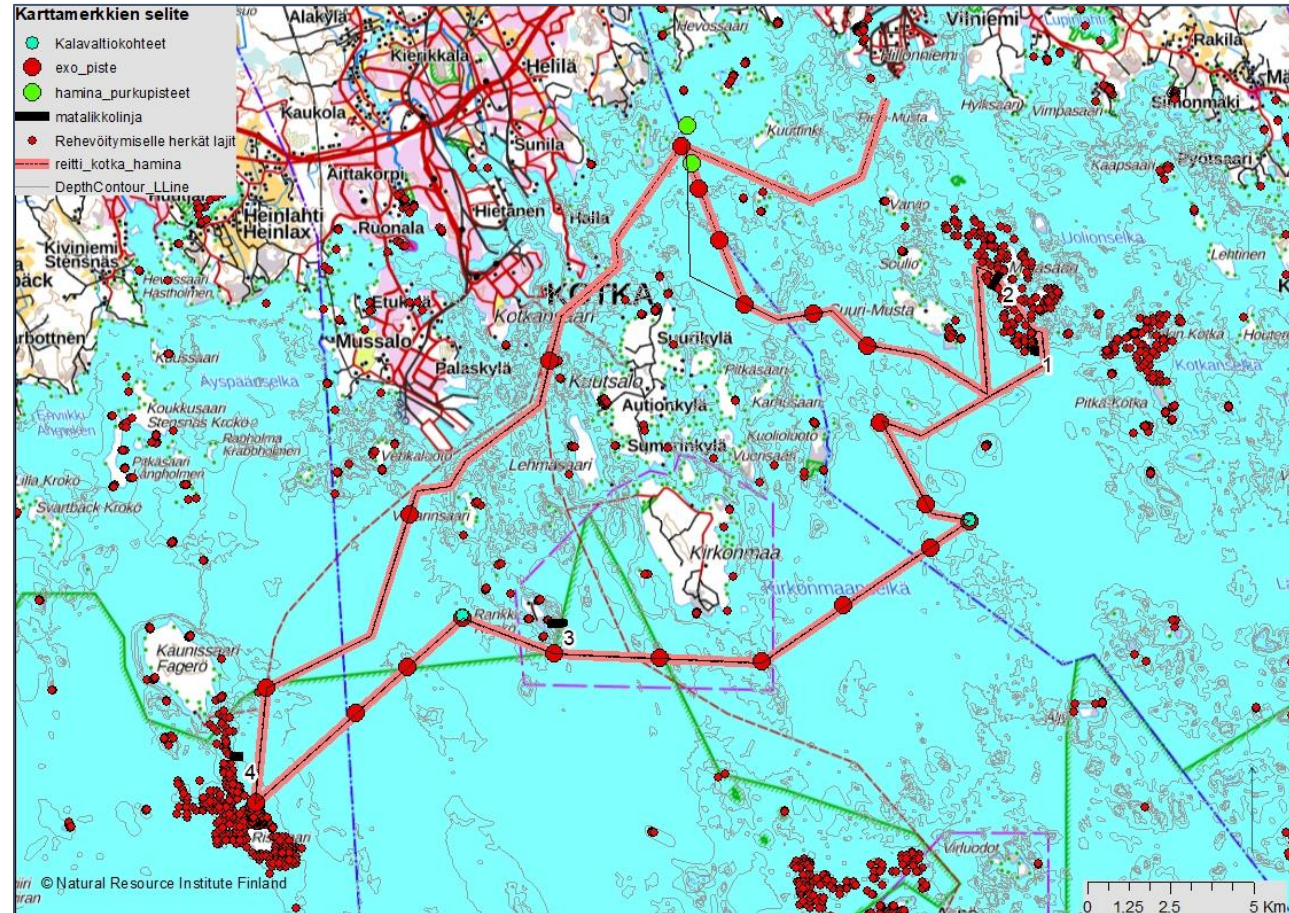
- Pintavedenlaadun läpivirtausmittaus veneestä
- Vedenlaadun EXO-luotaukset
- Labra-analyysit vesinäytteistä EXO- ja läpivirtausmittausten kalibrointiin
- Virtausten pitkäaikaiset ja hetkelliset mittaukset
- Aallokkomittaus

Euroopan unionin
osarahoittama

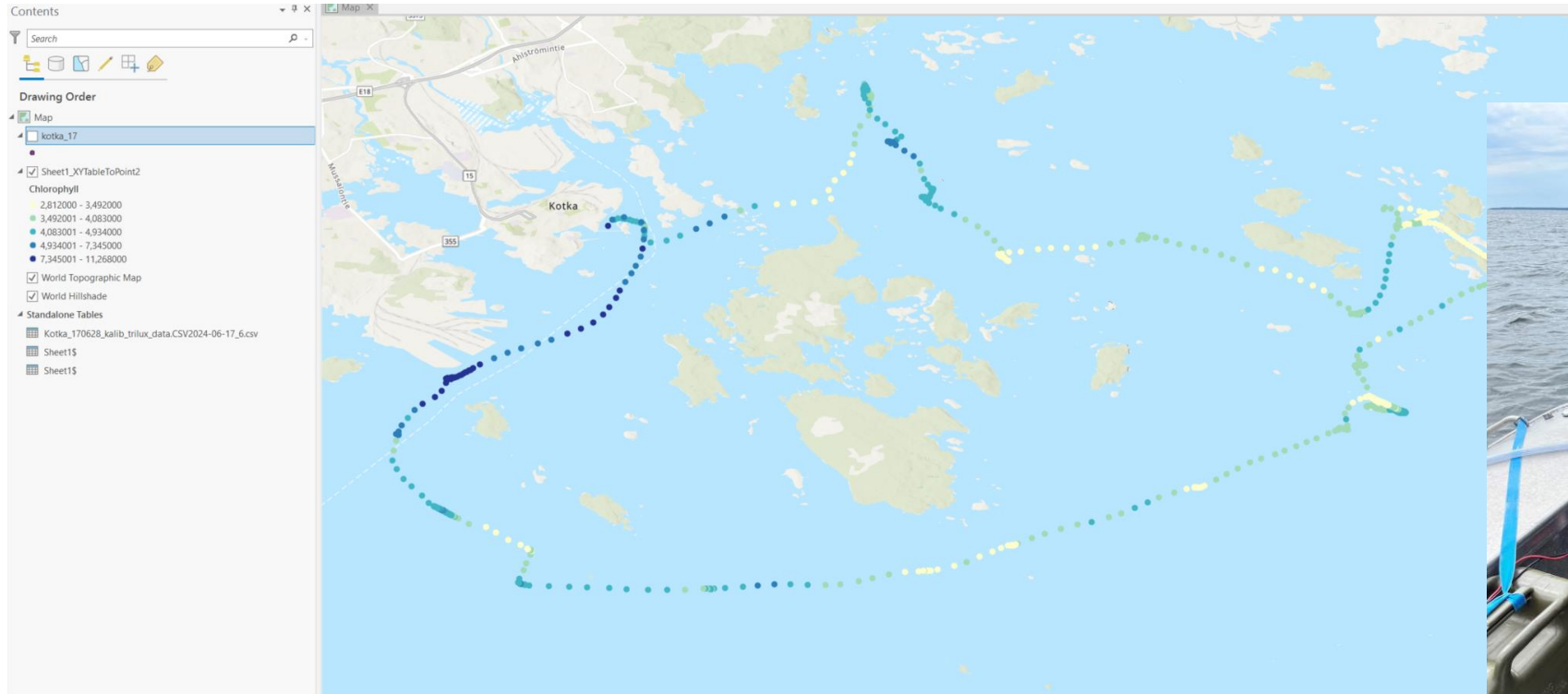
Mittausreitit Haminan, Isokarin ja Kristiinankaupungin suunnittelukohteissa v. 2024 - 60 - 100 km

Euroopan unionin
osarahoittama

A-klorofyllin (ug/l) läpivirtausmittaus Hamina merialueella

Euroopan unionin
osarahoittama

Mittauksia ja näytteenottoa aavalla merellä

Euroopan unionin
osarahoittama

Vesinäytteenotto ja virtausmittausta

Euroopan unionin
osarahoittama

EXO-mittalaite ja laboratorio-näytteenotto

EXO-mittalaite: **Lab-näytteet:**

klorofylli-a
sameus
suolaisuus
lämpötila
happi

klorofylli-a
sameus
sähkönjohtokyky
kokonaisfosfori
kokonaistyyppi

1. Yleiskuvaus alueen kerrostuneisuudesta eri parametreista (rannikon läheltä avomerta kohti).
2. Tarkemmat selvitykset lisäksi mahdollisesti perustettavan avomerilaitoksen lähistössä.
  - EXO-laitetta laskettiin pohjaa kohden ja mittaukset taltioitui vesipatsaasta yhden sekunnin välein.
    - > Yhteensä alueilta tuhansia mittausarvoja kustakin mitattavasta parametrista.
  - EXO-laitteen arvot tarkennettiin vielä laboratorioarvojen mukaisesti.

Euroopan unionin
osarahoittama

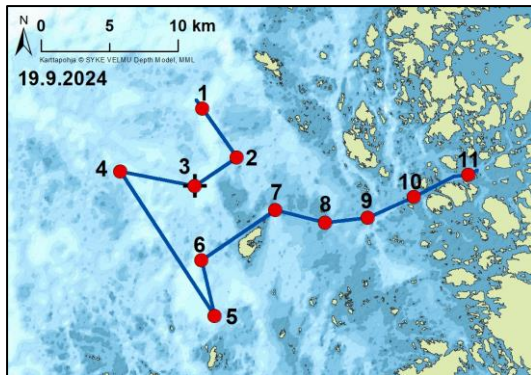

EXO-luotauksia ja vesinäytteenottoa

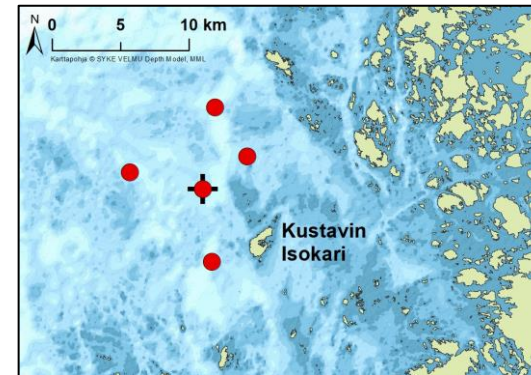

Euroopan unionin
osarahoittama

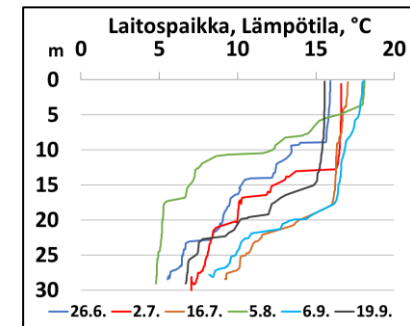
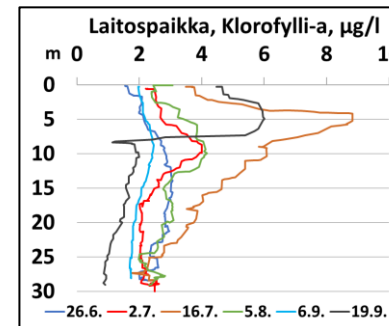
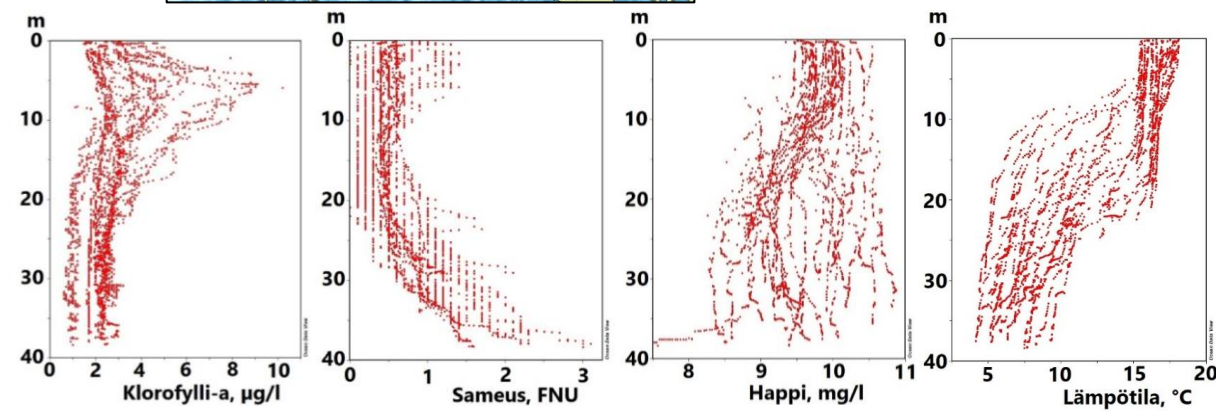
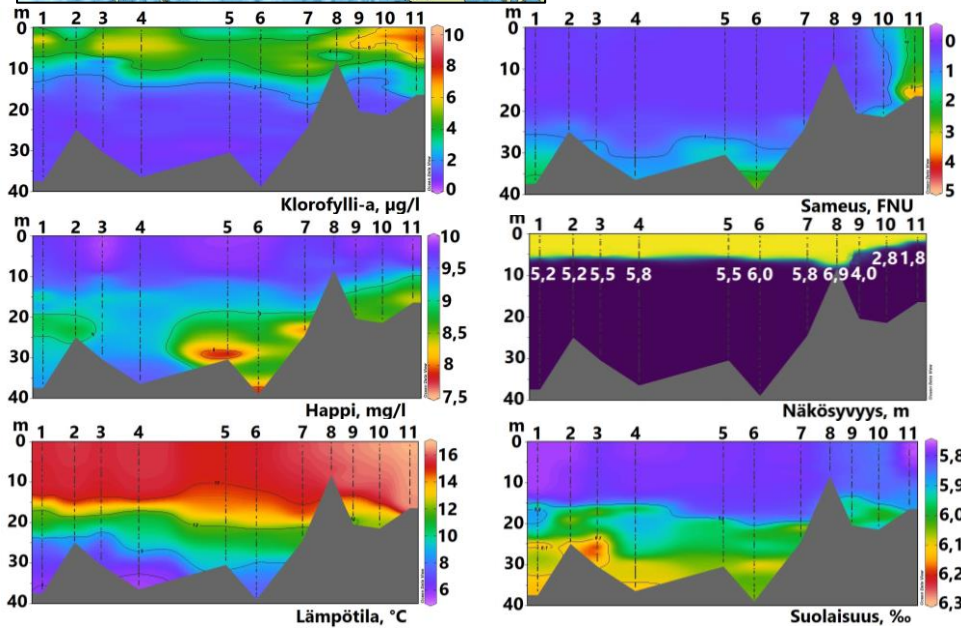
Esimerkki – Isokarin EXO-mittaukset

1. Kustavi-Uusikaupunki:
eri parametrien
mukainen kerrostuneisuus

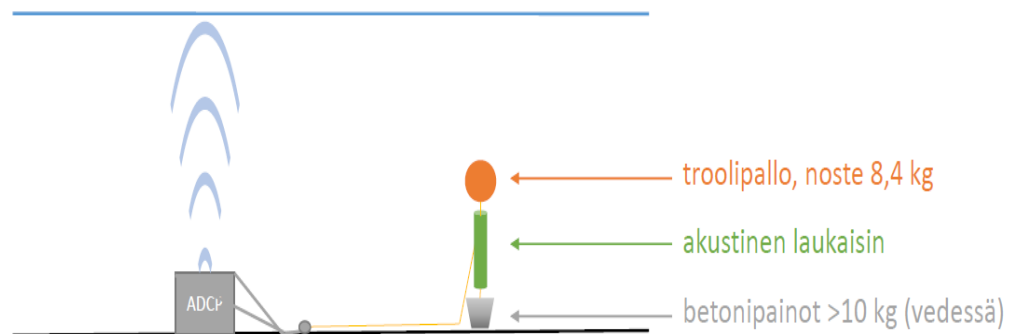
2. Isokarin laitoksen
lähialueen
mittaukset

Euroopan unionin
osarahoittama

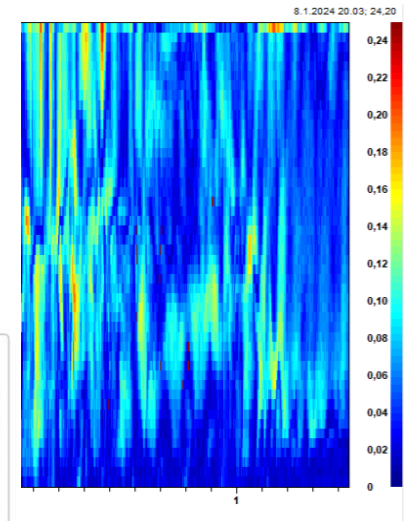
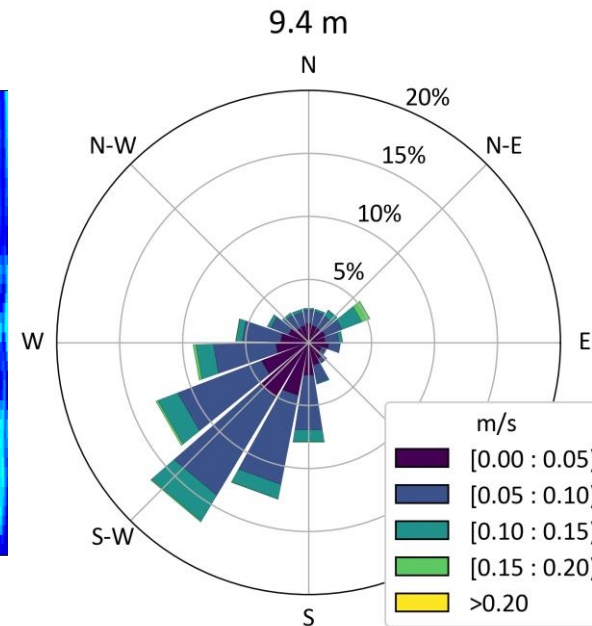
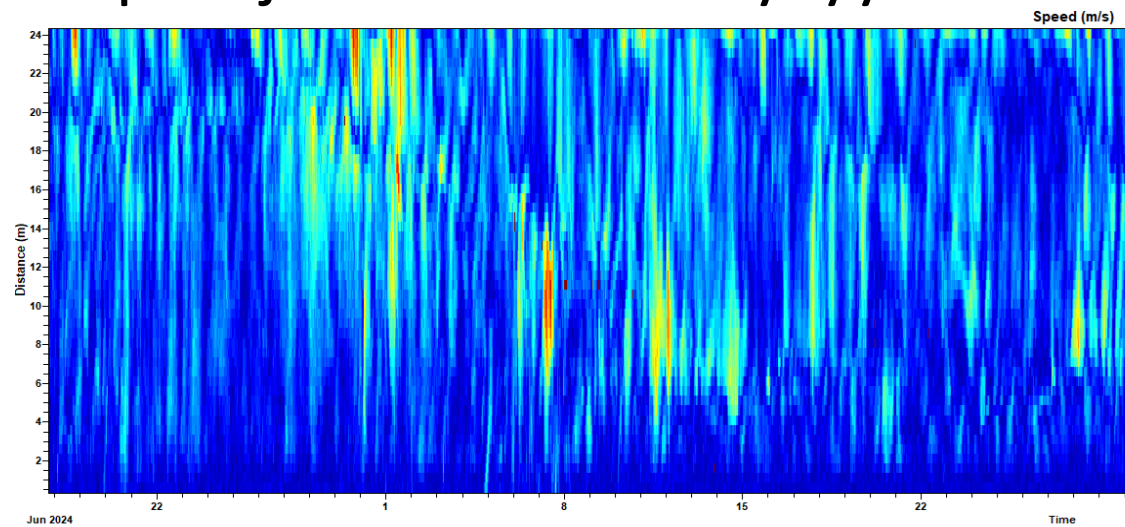
ADCP-virtausmittaus, pohja-asennuksessa

Euroopan unionin
osarahoittama

ADCP-virtausmittaus pohja-asennuksessa, Haminan suunnittelukohte v. 2024

- Virtausnopeuden vaihtelu vesipatsaassa sekä suunta- ja nopeusjakauma 9.4 m syvyydessä

Euroopan unionin
osarahoittama

Uusien vesistövaikutusten seuranta- ja arviointimenetelmien hyödyntäminen

1. Tiedon tarve on suuri YVA-selvityksissä, ympäristöluvituksessa ja sijainninhjauksessa
  - Tieto on usein paikallisesti puutteellista
2. Saadaan entistä kattavampi tilanne- ja tulevaisuuskuva - tuotantoalueen ympäristöolosuhteista, ekologisesta tilasta ja vedenlaatuvaikutuksista
  - Suunnitteluvaiheessa mallinnetut vaikutukset varmistetaan laitoksen toimintaa edeltävällä ja sen aikaisella seurannalla
  - Vaikutukset vesien tilaan ovat osoittautuneet pieniksi hyvillä laitospaikoilla, joissa tuotantomäärä on mitoitettu ympäristöolosuhteisiin sopivaksi
2. Yritykset ja hallinto voivat hyödyntää kehitettyjä menetelmiä ja kerättyä tietoa omissa seurannoissaan ja ympäristölupahakemuksissaan
3. Jatkossa VEKE-ohjelmassa voidaan arvioida uuden tuotannon sijoittamista tai olemassa olevan kasvattamista kestävästi, ympäristöolosuhteet huomioiden liittyen
  - Poikastuotantoalueisiin
  - Talvehtimisalueisiin
  - Olemassa oleviin laitoksiin, joissa ympäristöolosuhteet ovat otolliset tuotannon nostamiselle (upscaling)

KIITOS!

Euroopan unionin
osarahoittama

